

298

UCHWAŁA Nr 105 PREZYDIUM RZĄDU

z dnia 1 marca 1952 r.

w sprawie gospodarki finansowej spółdzielni produkcyjnych

Przeszło dwuletnie doświadczenia w organizowaniu zespołowej gospodarki rolnej wykazały, że osiągnięcia licznych spółdzielni produkcyjnych w poważnej mierze były wynikiem właściwej gospodarki finansowej. Przewodzące spółdzielnie w całej pełni korzystały z usług Banku Rolnego. Składają one na odpowiednich kontach swe obrotowe i inwestycyjne środki pieniężne, zaciągają pożyczki w Banku tylko w przypadkach koniecznej potrzeby oraz organizują swą gospodarkę finansową stosownie do porad fachowych Banku.

Jednakże zarządy niektórych spółdzielni produkcyjnych nie doceniają jeszcze roli Banku w świadczeniu usług i pomocy w organizowaniu finansowej gospodarki spółdzielni. W wyniku tego część spółdzielni produkcyjnych odczuwa trudności finansowe i nie uzyskuje należitych dochodów.

Również niektóre oddziały Banku Rolnego przejawiały niedostateczne zainteresowanie gospodarką spół-

dzielczą i nie zawsze spełniały rolę opiekuna i doradcy wobec zarządów spółdzielni, często w praktyce nie licząc się z odrębnymi warunkami pracy, istotnymi codziennymi potrzebami, a przede wszystkim z przepisami statutu spółdzielni produkcyjnych. Niektóre oddziały Banku Rolnego dysponowały środkami pieniężnymi spółdzielni bez zgody spółdzielców, ograniczały wysokość zaliczek wypłacanych członkom z własnych dochodów spółdzielni, nie pomagały spółdzielcom w nagromadzeniu zespołowych funduszy niepodzielnych. Nie wszystkie oddziały Banku Rolnego okazywały należyłą pomoc spółdzielniom w ulepszaniu ich gospodarki finansowej i rachunkowości.

Poważną przeszkodą w usunięciu tych braków była również niedostateczna opieka prezydiów rad narodowych nad gospodarką spółdzielczą, a w szczególności niedostateczna troska o należyty dobór i szkolenie kadr

w zakresie ich fachowego, organizacyjnego i ideologicznego przygotowania do pracy na odcinku spółdzielczości produkcyjnej.

Również poszczególne instytucje i przedsiębiorstwa, obowiązane współpracować ze spółdzielniami produkcyjnymi, wykazują wiele niedociągnięć i uchybień, udzielając kredytów towarowych, opóźniając rozliczenia ze spółdzielniami produkcyjnymi, przedstawiając niedokładne rachunki lub zwlekając z zapłatą.

W wyniku tego na odcinku finansowej gospodarki spółdzielni produkcyjnych powstał szereg poważnych braków, opóźniających gospodarcze i organizacyjne umocnienie spółdzielni.

W związku z powyższym Prezydium Rządu postanawia:

1. Jedynym gospodarzem, mającym wyłączne prawo rozporządzania majątkiem spółdzielni produkcyjnej, a w szczególności środkami pieniężnymi, znajdującymi się w kasie spółdzielni jak też i na jej rachunkach bankowych — są władze spółdzielni produkcyjnej, działające zgodnie ze statutem.

2. Zaleca się spółdzielniom produkcyjnym:

- a) oprzeć swą gospodarkę na planach gospodarczych i finansowych, zatwierdzonych przez ogólne zebranie członków spółdzielni;
- b) przedkładać projekty planów produkcyjnych i preliminarzy finansowych do rozpatrzenia, a planów inwestycyjnych do akceptacji prezydium powiatowych rad narodowych;
- c) przechowywać na rachunku w Banku Rolnym wszystkie środki pieniężne, przeznaczone na cele obrotowe, zachowując pogotowie kasowe, którego wysokość ustala ogólne zebranie członków spółdzielni;
- d) przechowywać w Banku Rolnym, na osobnym rachunku, wszystkie środki pieniężne, przeznaczone na tworzenie i zwiększenie funduszy niepodzielnych; w szczególności odprowadzać na rachunek funduszy niepodzielnych udziały członków, coroczne odpisy dochodów, sumy uzyskane ze sprzedaży trwałych środków produkcji, odszkodowania ubezpieczeniowe za przepade mienie, oprocentowanie wkładów itp.;
- e) rozchodować fundusze niepodzielne wyłącznie na rozszerzenie zespołowej gospodarki i na cele społeczne, zgodnie ze statutem i w myśl planów, akceptowanych przez prezydium powiatowych rad narodowych;
- f) w ciągu 10 dni od daty otrzymania opłacać faktury za dostarczony towar lub wykonane usługi, chyba że przepisy szczególne ustalają termin późniejszy; zalecenie to nie dotyczy rozliczeń z państwowymi ośrodkami maszynowymi. Zasady i tryb rozliczeń spółdzielni produkcyjnych z państwowymi ośrodkami maszynowymi zostaną uregulowane odrębnym zarządzeniem.

3. Pieniężne środki własne spółdzielni produkcyjnych, przechowywane na rachunku funduszu niepodzielnego w Banku Rolnym, oprocentowane są w wysokości 3%, na rachunku operacyjnym zaś — 2% w stosunku rocznym.

4. Przedsiębiorstwa i instytucje powinny regulować w pierwszej kolejności swe zobowiązania wobec spółdzielni produkcyjnych.

5. W przypadku gdy spółdzielnia produkcyjna, po przyjęciu faktury, nie ureguluje należności w zaleconym 10-dniowym terminie, Bank Rolny za zgodą prezydium

powiatowej rady narodowej może wstrzymać spółdzielni wypłatę z jej rachunku takiej sumy, jaka potrzebna jest na opłacenie wierzytelności.

6. Finansowania akceptowanego przez prezydium powiatowej rady narodowej planu inwestycyjnego spółdzielni produkcyjnej dokonuje Bank Rolny w ramach limitu ze środków Państwowego Planu Inwestycyjnego po uwzględnieniu własnych środków inwestycyjnych spółdzielni.

7. Finansowanie potrzeb spółdzielni produkcyjnej, wynikających z planu gospodarczego i okresowych potrzeb spółdzielni, powinno się odbywać w zasadzie ze środków własnych spółdzielni.

8. Na sfinansowanie specjalnych potrzeb, związanych z podniesieniem produkcji, spółdzielnie mogą oirzymywać z Banku Rolnego krótkoterminowe kredyty celowe. Ponadto Bank Rolny corocznie ustali z zarządem spółdzielni produkcyjnej, w oparciu o jej potrzeby, sumę kredytu przejściowego, jaki będzie spółdzielni potrzebny na wypadek okresowego braku środków własnych. Wysokość sumy podlega akceptacji prezydium powiatowej rady narodowej.

9. Kredyty prolongowane spółdzielniom nie podlegają zwiększonemu oprocentowaniu.

10. Zaliczkowanie gotówkowe członków za prace odbywa się w zasadzie ze środków własnych spółdzielni produkcyjnej. Wysokość zaliczek gotówkowych ustala ogólne zebranie członków spółdzielni — zgodnie ze wskazaniami statutu i w oparciu o zalecenia Ministra Rolnictwa. W wyjątkowych przypadkach spółdzielnia może korzystać w Banku Rolnym z kredytu na zaliczkowanie członków. Bank Rolny udziela tego rodzaju kredytu na podstawie wniosku spółdzielni zaakceptowanego przez prezydium powiatowej rady narodowej.

11. Zobowiązuje się Ministra Rolnictwa do nadzoru nad całością gospodarki spółdzielni produkcyjnych i ich rachunkowością.

12. Zobowiązuje się Ministra Finansów do nadzoru nad organizacją gospodarki finansowej spółdzielni produkcyjnych.

13. Prezydium powiatowych rad narodowych powinny:

- a) rozpatrywać plany produkcyjne, finansowe i inwestycyjne spółdzielni produkcyjnych oraz zatwierdzać ich plany inwestycyjne w granicach środków przyznanych w Państwowym Planie Inwestycyjnym dla spółdzielni produkcyjnych danego powiatu;
 - b) czuwać nad przestrzeganiem zasad gospodarki finansowej i nad rachunkowością spółdzielni produkcyjnych;
 - c) terminowo rozpatrywać sprawozdania Banku Rolnego o udzielonej spółdzielniom pomocy oraz o przypadkach naruszenia przez spółdzielnie produkcyjne zasad gospodarki finansowej;
 - d) czuwać nad prawidłowością zawieranych przez spółdzielnie produkcyjne umów oraz nad właściwym obustronnym ich wykonaniem.
14. Zobowiązuje się Bank Rolny do:
- a) okazywania spółdzielniom produkcyjnym pomocy w ulepszaniu ich gospodarki finansowej i księgowości finansowej, a także w ujawnianiu i egzekwowaniu wierzytelności spółdzielni produkcyjnych;

- b) udzielania spółdzielniom produkcyjnym kredytów potrzebnych na sfinansowanie potrzeb wynikających z planu gospodarczego i okresowych potrzeb oraz wprowadzenia uproszczonego sposobu załatwiania formalności, związanych z użytkiwaniem przez spółdzielnie produkcyjne kredytów;
 - c) gospodarowania limitami pieniężnymi Państwowego Planu Inwestycyjnego oraz finansowania akceptowanych przez prezydium powiatowej rady narodowej planów rzeczowych inwestycji spółdzielni produkcyjnych w ramach limitów po uwzględnieniu środków własnych spółdzielni;
 - d) prowadzenia oddzielnych rachunków bankowych dla własnych pieniężnych środków spółdzielni: obrotowych, funduszu inwestycyjnego oraz funduszu społecznego;
 - e) czuwania nad odprowadzeniem przez spółdzielnie produkcyjne na właściwy rachunek do Banku Rolnego wydzielonych już bądź uzyskiwanych bieżąco środków pieniężnych przeznaczonych na fundusze niepodzielne oraz nad prawidłowym wydatkowaniem tych funduszy;
 - f) wydawania środków pieniężnych spółdzielni produkcyjnych, przechowywanych na ich rachunkach w Banku Rolnym, tylko na pisemne dyspozycje podpisane przez upoważnione władze spółdzielni oraz księgowego;
 - g) czuwania nad regulowaniem przez spółdzielnie produkcyjne we właściwych terminach ich zobowiązań;
 - h) składania, przynajmniej raz na kwartał, prezdydiom powiatowych rad narodowych i raz na rok ogólnym zebraniom członków spółdzielni produkcyjnych sprawozdań o udzielonej pomocy spółdzielniom i o przypadkach naruszenia zasad gospodarki finansowej przez władze spółdzielni,
 - i) ułatwiania rozrachunków pieniężnych spółdzielni produkcyjnych przez zastosowanie rachunków pomocniczych w gminnych kasach spółdzielczych.
15. Zobowiązuje się Ministrów Finansów i Rolnictwa do:
- a) wystąpienia o dostosowanie do potrzeb i warunków spółdzielczości produkcyjnej wszystkich obowiązujących przepisów, stosowanych wobec spółdzielni produkcyjnych, a niezgodnych z zasadami ustalonymi w niniejszej uchwale;
 - b) wprowadzenia systematycznego szkolenia ideologicznego, organizacyjnego i fachowego kadr, gwarantującego wykonanie postanowień niniejszej uchwały.
16. Zobowiązuje się wszystkich ministrów do:
- a) czuwania nad tym, aby wszystkie wydawane w przyszłości przepisy o charakterze ogólnym, jeżeli dotyczą przedsiębiorstw spółdzielczych lub gospodarstw rolnych, stanowiły wyraźne, czy i w jakim zakresie odnoszą się one do spółdzielni produkcyjnych; przepisy odnoszące się do spółdzielni produkcyjnych powinny być uzgadniane z Ministrem Rolnictwa;
 - b) wydania podległym im przedsiębiorstwom zarządzeń, zmierzających do usprawnienia trybu i przyspieszenia pokrycia zobowiązań wobec spółdzielni produkcyjnych.
17. Zobowiązuje się Ministra Rolnictwa do wydania w terminie 3 miesięcy w porozumieniu z Ministrem Finansów i za zgodą Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego przepisów regulujących system finansowy i rachunkowość spółdzielni produkcyjnych.
18. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.
- Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz